

JAMES COOK

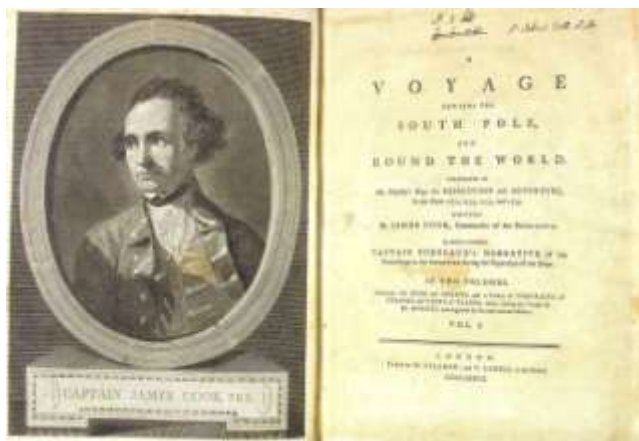
Navigatorul lunii octombrie

James Cook s-a născut pe 7 noiembrie 1728 în satul Marton din provincia Yorkshire și fost botezat la biserica locală St. Cuthbert, fiind al doilea din cei opt copii ai unui fermier scoțian. În 1736, familia s-a mutat la ferma Airey Holme din Great Ayton, iar angajatorul tatălui său, Thomas Skottowe, i-a finanțat cheltuielile de școlarizare. După cinci ani, adolescentul a revenit la moșie, iar în 1745, la vârsta de 17 ani, s-a mutat în orașul pescăresc Staithes, pentru a deveni ucenicul băcanului și negustorului William Sanderson. După 18 luni, când s-a dovedit că nu era potrivit pentru meseria de comerciant, a plecat în orașul vecin, fiind angajat de John și Henry Walker, care erau proprietari de nave și activau în comerțul cu cărbune.

Băiatul a devenit ucenic în mica flotă a acestora, transportând cărbune de-a lungul coastelor britanice. În această perioadă, Cook a studiat algebra, geometria, trigonometria și astronomia, apoi a început să lucreze pe navele de comerț din Marea Baltică, fiind promovat la gradul de ofițer secund al bricului Friendship. În 1755, la o lună după ce a primit comanda acestei nave, a intrat ca voluntar în Marina Regală, exact când țara se pregătea pentru ceea ce avea să fie Războiul de șapte ani.

James s-a căsătorit apoi cu Elizabeth Batts, fiica hangiului din Wapping, cu care a avut șase copii, iar în Marina Regală, primul său post a fost de ofițer secund al navei HMS Eagle, fiind în scurt timp promovat la gradul de șef de echipaj.

În timpul războiului, Cook a navigat în America de Nord în calitate de comandant al navei Pembroke și a dovedit un talent deosebit pentru explorare și cartografie. În 1766, Royal Society l-a trimis într-o călătorie în Oceanul Pacific pentru a observa și marca tranziția planetei Venus în jurul Soarelui. Expediția a început în Anglia în 1768, a ocolit Capul Horn și a continuat spre vest în Pacific, pentru a ajunge pe insula Tahiti pe 13 aprilie 1769, locul unde s-au făcut observațiile tranziției planetei. Apoi Cook a pornit spre Noua Zeelandă și a cartografiat întreaga zonă de coastă, a călătorit după aceea spre vest, ajungând pe sud-estul Australiei pe 19 aprilie 1770 și devenind primul european care a ajuns pe coasta continentului, ocazie cu care a făcut primele observații asupra băștinașilor australieni de pe insula Brush. După plecarea din Golful Botanic, Cook și-a continuat călătoria spre nord, dar pe 11 iunie nava sa, Endeavour, a eșuat pe un banc de nisip în Marea Barieră de Corali, cel mai mare sistem de recif de corali din lume. Vasul a fost puternic avariat, iar călătoria de întoarcere a fost amânată aproape șapte săptămâni, perioadă în care au avut loc reparațiile. Voiajul a continuat prin Strâmtoarea Torres, iar pe 22 august Cook a debarcat pe Insula Posesiunii, pe care căpitanul a declarat-o teritoriu britanic. S-a întors apoi în Anglia prin Batavia, unde, din păcate, o bună parte din echipajul său a murit de malarie. Marinarii rămași în viață și-au continuat drumul prin Capul Bunei Speranțe și Insula Sfânta Elena, ajungând în Anglia pe 12 iulie 1771.

La scurt timp după întoarcerea din legendara sa călătorie, James Cook și-a publicat jurnalele și a devenit un erou pentru comunitatea științifică, a fost promovat la gradul de comandor în august 1771, iar un an mai târziu a fost însărcinat de Royal Society pentru a căuta ipoteticul Terra Australis. Pentru această misiune Cook a preluat comanda navei HMS Resolution, iar Tobias Furneaux a primit comanda celei de-a doua nave, HMS Adventure. Expediția a fost prima care a reușit să treacă de Cercul Polar de Sud, pe 17 ianuarie 1773, iar rolul pe care l-a primit a fost să exploreze și să cartografieze zona, apoi să ia în posesiune britanică Georgia de Sud. Din cauza condițiilor meteorologice, cele două nave, Resolution și Adventure, s-au separat, căpitanul Furneaux s-a îndreptat spre Noua Zeelandă, unde a pierdut o parte din oameni în urma confruntărilor cu populația Māori, după care s-a întors în Anglia, în vreme ce Cook a continuat să exploreze zona antarctică.

James aproape ajunsese pe continentul Antarctica, dar a fost nevoit să se îndrepte spre Tahiti pentru reprovizionare, apoi a reluat traseul sudic în a doua tentativă de a găsi presupusul teritoriu.

În timpul călătoriei de întoarcere din 1774, marinarii au debarcat în Insulele Tonga, Insula Paștelui, Insula Norfolk, Noua Caledonie și Vanuatu, iar raportul predat Societății Regale a eliminat interesul pentru mitul continentului Terra Australis.

Exploratorul James Cook a fost ucis pe 14 februarie 1779 în Hawaii, în timpul unei altercații cu băștinașii, lăsând în urma sa o moștenire științifică și geografică de neegalat.